

ANALYSE

Afstand til nærmeste sygehus: Fugleflugt eller vejafstand?

Af Bodil Helbech Hansen og Lasse Vej Toft

De fleste vil nok køre ad vejene, når de skal på sygehuset. Derfor giver det også bedst mening at opgøre afstanden til nærmeste sygehus på baggrund af vejafstanden i stedet for afstanden i lige fugleflugtslinje. Begge afstandsmål har imidlertid været brugt i opgørelser over danskernes afstand til nærmeste sygehus. Men afstande fra ét punkt til et andet vil af gode grunde altid være længere ad vejene end i fugleflugt, hvilket gør at de to opgørelsesmetoder kan give væsentligt forskellige tal. Men hvor stor er forskellen?

I dette notat beskrives borgernes afstand til nærmeste sygehus med akutmodtagelse med de to forskellige opgørelsesmetoder: faktisk vejafstand og fugleflugt. Desuden opgøres stigningen i borgernes afstand til nærmeste sygehus før og efter den nye sygehusstruktur med færre store supersygehuse er fuldt implementeret – igen opgjort både med fugleflugtslinje og faktisk vejafstand.

AFSTANDSMÅL

Fugleflugtafstand er opgjort som afstanden mellem borgernes bopælssogns midtpunkt og det nærmeste sygehus' beliggenhedssogns midtpunkt i lige linje.

Faktisk vejafstand er opgjort som afstanden på veje mellem borgernes bopælssogns midtpunkt (nærmeste vejstykke) og nærmeste sygehus' adresse. Der er kun medtaget afstande på vejnettet dvs. evt. rejseafstand med færge er ikke medtaget.

Analysen tager udgangspunkt i alle borgere i Danmark pr. 1/1 2014 og deres bopæl på dette tidspunkt. Der tages således ikke højde for demografiske ændringer eller bopælsændringer over tid. Det vil sige, at analysen viser den isolerede effekt af den nye sygehusstruktur ud fra den eksisterende bopæl i befolkningen i 2014.

Afstanden til nærmeste sygehus er i gennemsnit 14 km – eller 20 km...

Der er stor forskel på den gennemsnitlige afstand til nærmeste sygehus afhængigt af, om man måler afstanden i vejafstand eller i fugleflugt. I 2020, når de nye supersygehuse skulle stå klar, får danskerne i gennemsnit 19,6 km til nærmeste sygehus med fælles akutmodtagelse målt i vejafstand. Men i fugleflugt er afstanden i gennemsnit kun 14,4 km. I 2011 var afstanden til nærmeste sygehus i gennemsnit 14,7 km i vejafstand og 11,1 km i fugleflugt.

Dato: 19. januar 2016

Sags ID: SAG-2015-02438
Dok. ID: 2143816

E-mail: BHH@kl.dk
Direkte: 3370 3876

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 4

Hver ottende dansker får mere end 30 km til nærmeste sygehus – eller hver fjerde...

I fugleflugt afstand får kun 12,1 pct. af danskerne mere end 30 km til nærmeste sygehus i den nye sygehusstruktur. Men hvis man måler den faktiske vejafstand, gælder det hver fjerde (25,0 pct.) jf. figur 1. Blandt ældre over 80 år er det endnu flere, nemlig 28,9 pct., der får mere end 30 km til nærmeste sygehus.

Dato: 19. januar 2016

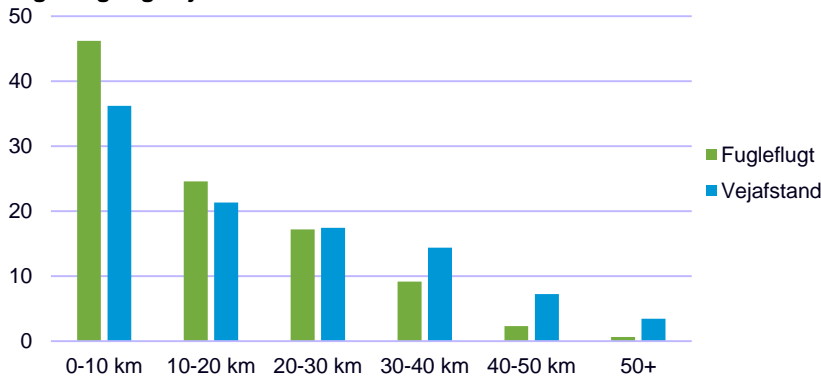
Sags ID: SAG-2015-02438
Dok. ID: 2143816

E-mail: BHH@kl.dk
Direkte: 3370 3876

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 4

Figur 1. Borgernes afstand til nærmeste sygehus i 2020 (pct.) – fugleflugt og vejafstand

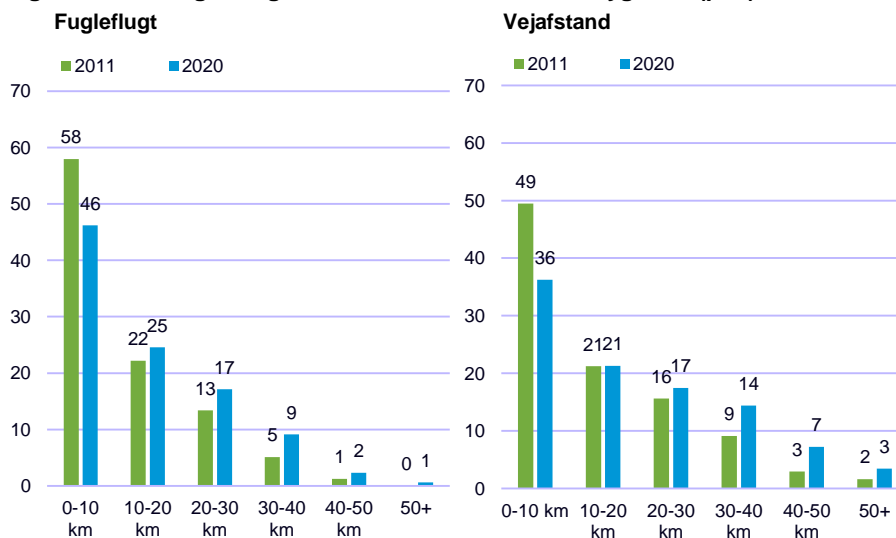

Kilde: Egne KL- analyser.

Fordobling i andel med over 30 km til nærmeste sygehus

Uanset om man metodemæssigt anvender fugleflugt eller vejafstand, bliver andelen af borgere med over 30 km til nærmeste sygehus næsten fordoblet i den nye sygehusstruktur sammenlignet med sygehusstrukturen i 2011¹ jf. figur 2. I fugleflugt afstand stiger andelen af borgere med mere end 30 km fra 6,5 pct. til 12,1 pct., mens samme andel med brug af vejafstand stiger fra 13,7 til 25,0 pct.

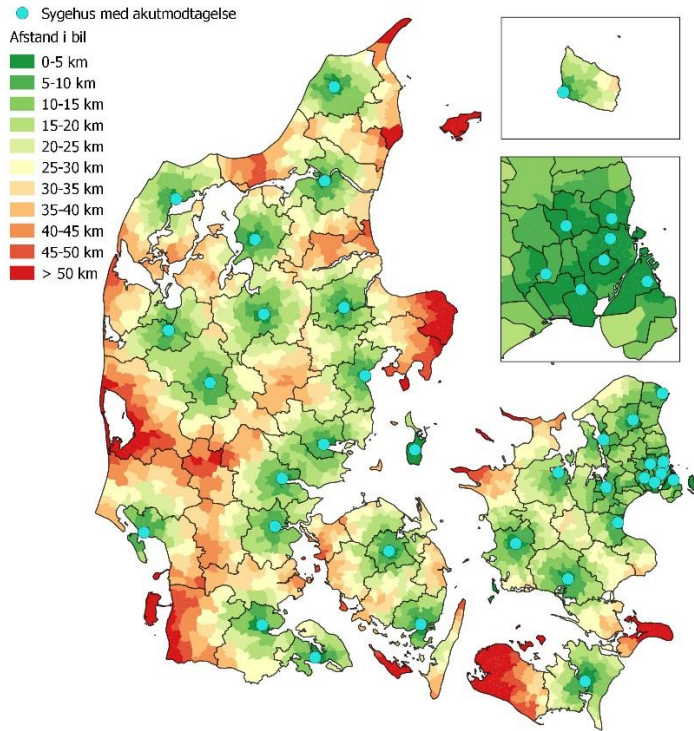
Figur 2. Udvikling i borgernes afstand til nærmeste sygehus (pct.)

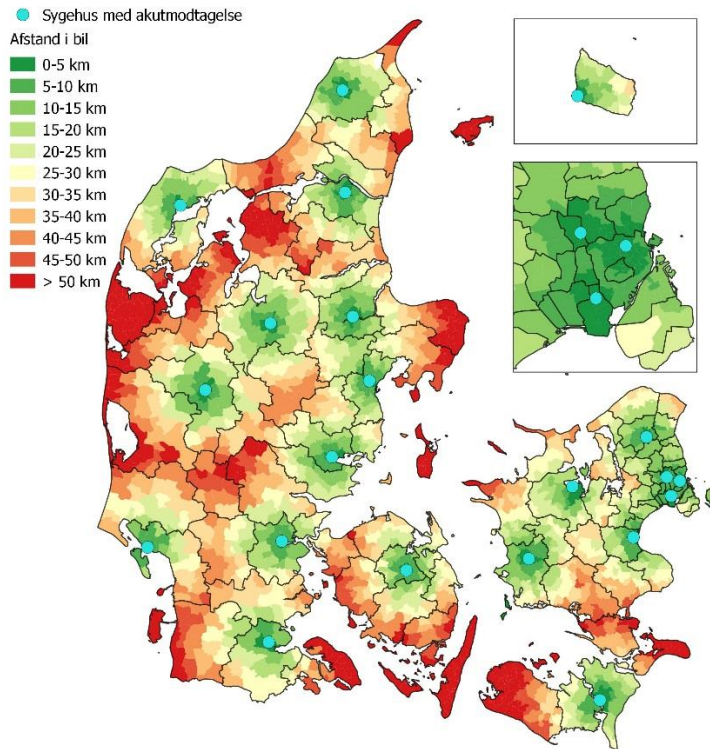
Kilde: Egne KL- analyser.

¹ Der tages udgangspunkt i de 35 sygehuse med akutmodtagelse, som eksisterede i 2011, og de 21 "super-sygehuse" med fælles akutmodtagelse i den nye sygehusstruktur (ikke identisk med alle kvalitetsfundsbyggerierne), se hvilke i bilag 1.

Figur 3. Udvikling i vejafstand til nærmeste sygehus – på sognniveau 2011

2020

Kilde: Egne KL- analyser.

Dato: 19. januar 2016

Sags ID: SAG-2015-02438
Dok. ID: 2143816

E-mail: BHH@kl.dk
Direkte: 3370 3876

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 4

BILAG 1

Antallet af sygehuse med akutmodtagelser har været faldende i en længere periode med stigende afstand til nærmeste akutmodtagelse for borgerne til følge². Etableringen af 21 fælles akutmodtagelser er et omdrejningspunkt i moderniseringen af det danske sygehusvæsen og et væsentligt element i kvalitetsfundsinvesteringerne i en ny sygehusstruktur, som forventes fuldt implementeret i 2020. I den nye sygehusstruktur vil antallet af sygehuse således blive begrænset til 21 på landsplan (ikke identisk med alle kvalitetsfundsbyggerierne). I 2011 var der 35 sygehuse med akutmodtagelser på landsplan. Kun somatiske hospitaler er med (ikke de psykiatriske).

Dato: 19. januar 2016

 Sags ID: SAG-2015-02438
 Dok. ID: 2143816

 E-mail: BHH@kl.dk
 Direkte: 3370 3876

 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

 www.kl.dk
 Side 4 af 4

Sygehuse med akutmodtagelse inkluderet i analysen:

2011	Ny sygehusstruktur (2020/2025)
Amager hospital*	Akutmodtagelse, Hjørring
Bispebjerg Hospital	Akutmodtagelse, Thisted
Bornholms Hospital	Bornholm
Frederiksberg Hospital*	Det Nye hospital i Vest, DNV-Gødstrup
Frederikssund Hospital*	Det nye Universitetshospital i Aarhus - DNU
Gentofte Hospital*	Esbjerg Sygehus
Glostrup Hospital*	Hillerød/Nordsjælland
Helsingør Hospital*	Holbæk Sygehus
Herlev Hospital	Kolding Sygehus
Hillerød Hospital (*)	Nykøbing Falster Sygehus
Holbæk Sygehus	Nyt Hospital Bispebjerg
Hvidovre Hospital	Nyt Hospital Herlev
Kolding Sygehus	Nyt Hospital Hvidovre
Køge Sygehus	Nyt Universitetshospital i Odense
Nykøbing Falster Sygehus	Nyt Ålborg Universitetshospital
Næstved Sygehus*	Regionshospitalet Horsens
Odense Universitetshospital (*)	Regionshospitalet Randers
Regionshospitalet Herning (*)	Regionshospitalet Viborg
Regionshospitalet Holstebro*	Slagelse sygehus, akutmodtagelse
Regionshospitalet Horsens	Sygehus Sønderjylland, Åbenrå
Regionshospitalet Randers	Universitetssygehus Køge
Regionshospitalet Viborg	
Roskilde Sygehus*	
Samsø syge- og sundhedshus*	
Slagelse Sygehus	
Svendborg sygehus*	
SVS Esbjerg	
Sygehus Himmerland i Farsø*	
Sygehus Sønderjylland, Sønderborg*	
Sygehus Sønderjylland, Åbenrå	
Sygehus Thy-Mors Thisted	
Sygehus Vendsyssel Hjørring	
Vejle Sygehus*	
Aalborg sygehus	
Århus Universitetshospital	

* Beliggenhed ikke med i den nye sygehusstruktur. Den nye akutmodtagelse kan dog godt have en anden præcis adresse/matrikel end den gamle. Fx Hillerød, Herning/Gødstrup, OUH (*).

² Danskernes gennemsnitlige afstand til nærmeste skadestue 1995 og 2011, DSR-analyse, 2011.
<https://www.dsr.dk/Documents/Analyse/Sundhedspolitik/NOTAT%20Danskernes%20afstand%20til%20n%C3%A6rmeste%20skadestue.pdf>